

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระดับการการรู้เท่าทันสื่อโดยใช้ชุดฝึกอบรมแบบผสมความจริงเรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน โรงเรียนวัดบางปะกอก สำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาโดย วิธีการสุ่มตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผู้วิจัยได้สรุปตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาระดับการการรู้เท่าทันสื่อโดยใช้ชุดฝึกอบรมแบบผสมความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

5.1.1 ผลการสำรวจระดับการรู้เท่าทันสื่อ และสอบถามความต้องการชุดฝึกอบรมแบบผสมความจริง เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่าง สามารถ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Deceptive Statistic) ได้ จำนวน 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งพบผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบคำถาม

- 1.1 เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.5 เป็นเพศชาย ร้อยละ 17.5
- 1.2 อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 11 ปี ร้อยละ 73.2 รองลงมา คือ อายุ 10 ปี ร้อยละ 22.5 และอายุ 9 ปี ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ ซึ่งตรงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 1.3 รายได้ต่อวัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อวันอยู่ที่ 50 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมา มีรายได้ 31-40 บาท ร้อยละ 25 รายได้ 41-50 บาท ร้อยละ 20 รายได้ 21-30 บาท ร้อยละ 15 และ 11-20 บาท ร้อยละ 7.5 ตามลำดับ
- 1.4 การพักอาศัย อยู่กับพ่อแม่ ร้อยละ 92.5 และอาศัยอยู่กับปู่ย่า - ตายาย ร้อยละ 7.3

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อและแบบสำรวจความต้องการชุดฝึกอบรม

2.1 การเปิดรับสื่อ เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 97.5 รองลงมาคือสื่ออินเทอร์เน็ต ร้อยละ 82.5 ป้ายโฆษณา ร้อยละ 60.0 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 52.5 และสื่อวิทยุ ร้อยละ 32.5 ตามลำดับ

2.2 ความถี่ในการเปิดรับสื่อ มากที่สุดคือ เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากกว่า 9 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 70 รองลงมาคือ สื่ออินเทอร์เน็ต ร้อยละ 32.5 ตามลำดับ

2.3 สำรวจความต้องการชุดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศจริง ผลสำรวจความต้องการพบว่านักเรียนมีความต้องการสื่อใหม่เพื่อการเรียนรู้ โดยมีความสนใจในเทคโนโลยีสารสนเทศจริง คิดเป็นร้อยละ 98.5 และมีความต้องการเรียนรู้ในรูปแบบเดิม คิดเป็นร้อยละ 1.5

3. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อขาย

3.1 พฤติกรรมการซื้อขาย ประเภทขนมขบเคี้ยวมากที่สุด ร้อยละ 87.5 รองลงมาคือประเภทนม ร้อยละ 57.5 ประเภทน้ำหวาน ร้อยละ 50.0 ประเภทน้ำอัดลม ร้อยละ 47.5 ประเภทนมปั่น ร้อยละ 25.0 และประเภทลูกอม ร้อยละ 15.0 ตามลำดับ

3.2 มีพฤติกรรมการเลือกซื้อ จากราคา มากที่สุด ร้อยละ 72.5 รองลงมาคือคุณภาพของสินค้า ร้อยละ 67.5 จากยี่ห้อ ร้อยละ 30.0 เลือกซื้อจากขนาด ร้อยละ 10.0 จากของแถมและการชิงโชค ร้อยละ 7.5 สีฉลากของซอง/กล่อง จำนวน 1 คน ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

3.3 สถานที่ ในการเลือกซื้อคือ ร้าน 7-11 มากที่สุด ร้อยละ 77.5 รองลงมาคือร้านค้าในโรงเรียน ร้อยละ 70.0 ร้านค้าทั่วไป ร้อยละ 35.0 ห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 32.5 ตามลำดับ

3.4 พฤติกรรมการขึ้นช้อบและจดจำโฆษณา เพราะการเห็นบ่อยจนชิน มากที่สุด ร้อยละ 65.5 รองลงมาคือเพราะชื่อยี่ห้อ/ตราสินค้า ร้อยละ 40.0 เพราะ ฟรีเซนเตอร์ ดารา การ์ตูน ร้อยละ 32.5 เพราะฉากและเรื่องราวในโฆษณา ร้อยละ 22.5 และเพลงประกอบโฆษณา ร้อยละ 20.0 ตามลำดับ

4. ข้อมูลการรู้เท่าทันสื่อ

ข้อมูลการรู้เท่าทันสื่อ กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนและระดับการรู้เท่าทันสื่อของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีระดับการรู้เท่าทันสื่ออยู่ในระดับที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรู้เท่าทันสื่อในระดับที่ 1 จำนวน 18 คน รองลงมาระดับการรู้เท่าทันสื่อในระดับที่ 2 จำนวน 15 คน ระดับการรู้เท่าทันสื่อในระดับที่ 3 จำนวน 6 คน และระดับการรู้เท่าทันสื่อในระดับที่ 4 จำนวน 1 คน ตามลำดับโดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม ที่ 3.075 คะแนน เท่ากับมีระดับการรู้เท่าทันสื่อ ระดับ 2

5.1.2 ผลการสร้างสื่อชุดฝึกอบรมแบบผสมความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

ผลจากการสร้างชุดฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยีผสมความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยแบ่งเป็นฐานกิจกรรม และมีใบงานประกอบการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้แบบผสมความจริง ผู้เรียนจะต้องอาศัยเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ เช่น สมาร์ทโฟน หรือ แท็บเล็ต ที่ติดตั้งโปรแกรมออร์สม่า เพื่อการส่องที่ภาพหรือสัญลักษณ์ที่กำหนด และจะมีภาพหรือภาพเคลื่อนไหวปรากฏขึ้น ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตามที่ผู้เรียนมีความสนใจและทำใบงานได้ ใช้เวลาเรียนจำนวน 3 คาบหรือประมาณ 2.30 ชั่วโมง รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบของการเรียนรู้แบบฐานกิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 หน่วยการเรียนรู้ 1) การบริโภคสินค้าตามโฆษณา และ 2) เรื่องฉลาดซื้อ ฉลาดบริโภค

5.1.3 ผลการหาคุณภาพสื่อชุดฝึกอบรมแบบผสมความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

การประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมผสมความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน ใช้แบบประเมิน มาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต ซึ่งผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและการออกแบบ 3 ท่าน สรุปได้ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีความเห็นว่า คุณภาพของชุดฝึกอบรมผสมความจริงเรื่องเท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X}=4.07$, $S.D.=0.29$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านเนื้อหาในชุดฝึกอบรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.1$, $S.D.=0.46$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การเรียงลำดับของเนื้อหา และความถูกต้องของเนื้อหา อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.58$) รองลงมา คือเนื้อหามีความเข้าใจง่าย และมีความน่าสนใจ ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.00$) และปริมาณของเนื้อหามีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=0.58$) 2) ด้านมัลติมีเดียโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.4$, $S.D.=0.58$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รูปภาพและเนื้อหามีความสอดคล้องกัน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.67$, $S.D.=0.58$) รองลงมาคือความเหมาะสมของสื่อมัลติมีเดีย และความถูกต้องของสื่อมัลติมีเดียกับเนื้อหา อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.58$) 3) ด้านแบบทดสอบในชุดฝึกอบรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.8$, $S.D.=0.72$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.0$, $S.D.=1.00$) รองลงมาคือ ความชัดเจนของคำถาม คำตอบ และความยากง่ายของแบบทดสอบ ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=0.58$) 4) ด้านกิจกรรมและกระบวนการสาธิต โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่

ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.9$, $S.D.=0.92$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กิจกรรมมีความเหมาะสมกับการจัดกลุ่มแบบร่วมมือและความเหมาะสมของเนื้อหากับชุดฝึกอบรม อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.00$) รองลงมาคือความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดฝึกอบรมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=0.58$)

ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและการออกแบบ มีความเห็นว่า คุณภาพของชุดฝึกอบรมผสานความจริงเรื่องเท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.47$, $S.D.=0.24$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านภาพและเสียง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.58$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความเหมาะสมของภาพ ขนาดของภาพที่ใช้ประกอบ ความคมชัดของเสียง และความสอดคล้องของภาพและเสียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.58$) 2) ด้านตัวอักษรและสี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.25$, $S.D.=0.83$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความถูกต้องของการใช้ภาษาและความเหมาะสมของสีพื้นบนจอภาพโดยรวม อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.58$) ความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=1.15$) และความเหมาะสมของรูปแบบตัวอักษร อยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=1.00$) 3) ด้านการออกแบบและการพัฒนา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.75$, $S.D.=0.43$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อชุดฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=5.00$, $S.D.=0.00$) การออกแบบชุดฝึกอบรมมีความน่าสนใจ มีความต่อเนื่องในการนำเสนอเนื้อหา และความเหมาะสมของเทคนิคและการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.67$, $S.D.=0.58$) และ 4) ด้านอื่นๆมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.4$, $S.D.=0.58$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เทคนิคที่นำมาใช้มีความน่าสนใจ และความเหมาะสมของการผสานของสื่อระหว่าง ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.67$, $S.D.=0.58$) และความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.33$, $S.D.=0.58$)

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมแบบผสานความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่าชุดฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยีผสานความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน ที่ได้สร้างขึ้นทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้หลังเรียนเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนเรียน

5.1.5 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

พบว่าผู้เรียนความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมสารสนเทศความจริงเรื่องเท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน โดยจากการประเมินภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อชุดฝึกอบรมแบบสารสนเทศความจริง ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.55) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.58) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านกิจกรรม ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.67) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาระดับการรู้เท่าทันสื่อโดยใช้ชุดฝึกอบรมแบบสารสนเทศความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลในประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการสำรวจระดับการรู้เท่าทันสื่อและความต้องการชุดฝึกอบรมแบบสารสนเทศความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

พบว่า ความคิดเห็นร้อยละ 98.54 เห็นด้วยและต้องการการพัฒนาระดับการรู้เท่าทันสื่อโดยใช้ชุดฝึกอบรมแบบสารสนเทศความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 3.075 คะแนน เท่ากับมีระดับการรู้เท่าทันสื่อ ระดับ 2 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ แสนทวี [51] ได้ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับและระดับการรู้เท่าทันสื่อของเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานครพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับสื่อ อินเทอร์เน็ต 1-3 ชั่วโมงต่อวัน โดยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 66.8 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 91.5 วิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 85.3 และหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 92.3 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรู้เท่าทันสื่อในระดับที่ 2 คือ ระดับความเข้าใจ ซึ่งผู้รับสารยังไม่สามารถวิเคราะห์และประเมินค่าความหมายตรงที่สื่อนำเสนอได้ คือกลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้และเข้าใจเนื้อหาของละคร sitcom ได้แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ถึงความหมายแฝง แสดงให้เห็นว่าเยาวชนไทยอยู่ภายใต้สภาวะความเสี่ยง จากการเปิดรับสื่ออย่างไม่ถูกต้อง และแสดงให้เห็นถึงการขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อ จึงทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการบริโภคสื่ออย่างมีวิจารณญาณ

5.2.2 ผลการประเมินคุณภาพของชุดฝึกอบรมแบบสารสนเทศความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

โดยผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะ ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การ

เรียงลำดับของเนื้อหา และความถูกต้องของเนื้อหา เนื้อหามีความเข้าใจง่ายและมีความน่าสนใจ ปริมาณของเนื้อหามีความเหมาะสม สำหรับด้านสื่อการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้เพราะ ด้านการออกแบบและการพัฒนา ด้านภาพและเสียง ด้านตัวอักษรและสี แสดงว่า ชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน มีคุณภาพดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนที่สร้างขึ้นมีการลำดับการพัฒนาอย่าง มีขั้นตอนและรูปแบบของการออกแบบสื่อที่ทันสมัย เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ซึ่งอาศัยขั้นตอนการออกแบบตามทฤษฎีของ ADDIE Model [48] ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1.ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) 2. ขั้นตอนการออกแบบ (Design) 3.ขั้นตอนการพัฒนา (Develop) 4. ขั้นตอนนำไปใช้ (Implementation) และ 5. ขั้นตอนประเมินผล (Evaluation) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริธร จิยศักดิ์ [52] ทำการศึกษาความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย วิชาฟิสิกส์ เรื่อง งานและพลังงาน โดยใช้แบบจำลองของ ADDIE Model พบว่าการพัฒนาโปรแกรม สื่อการสอน อิเล็กทรอนิกส์โดยใช้แบบจำลองของ ADDIE Model ทำให้ได้โปรแกรมสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ

5.2.3 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากได้รับการอบรมแล้วมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ดันสุวรรณนนท์ [68] เสนอว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ มีคะแนนเฉลี่ยการรู้เท่าทันสื่อสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก และได้เสนอแนะเพิ่มเติมจากผลการวิจัยในครั้งนี้ว่า ควรนำผลจากการวิจัยที่พบว่า การรู้เท่าทันสื่อสามารถพัฒนาได้ผ่านการฝึกอบรม

5.2.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน

พบว่า มีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อประเมินที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เทคโนโลยีทันสมัยน่าสนใจ นักเรียนมีความรู้ในการเลือกซื้อและบริโภคสินค้า กิจกรรมมีความสนุกสนาน และเข้าใจง่าย ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อมากขึ้น แบบฝึกหัดและแบบสอบถามมีความเหมาะสม ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายกว่าเดิม เนื้อหาในการเรียนรู้มีความเข้าใจง่าย ระยะเวลาในการเรียนรู้เหมาะสม นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน มีความเข้าใจเนื้อหาที่

เรียน ทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้องและสนุกสนาน เข้าใจการเลือกซื้อสินค้าและเท่าทันสื่อโฆษณามากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะภรณ์ นวลเจริญ [60] ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ร่วมกับเทคโนโลยีเสมือนจริง โดยใช้เทคนิคช่วยจำ เพื่อส่งเสริมการอ่านเรื่องมาตราตัวสะกด สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สื่อทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การลำดับเนื้อหาเข้าใจง่ายซึ่งเป็นการส่งเสริมแรงให้ผู้เรียนสนใจ เข้าใจ กระตุ้นการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

จากผลการอภิปรายข้างต้นสรุปได้ว่าชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาสำหรับเด็กและเยาวชน ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพทั้งในด้านเนื้อหาและสื่อการนำเสนอได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รวมถึงสามารถเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบร่วมมือได้ ส่วนของกิจกรรมก็เต็มไปด้วยความสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียน มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนและอยากที่จะเรียน เพราะเนื้อหาเป็นเรื่องใกล้ตัว กิจกรรมมีระยะเวลาไม่นานและใช้เทคโนโลยีที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้งาน

หลังจากผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยพบว่าข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ชุดฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยีผสมผสานความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน ที่สร้างขึ้นควรใช้ควบคู่กับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบของการเรียนรู้แบบฐานกิจกรรม ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้ตามความสะดวก ตามระยะเวลาและความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียนได้ คือ อาจแบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็น 1 ครั้ง หรือ 2 ครั้ง ก็ได้
2. ชุดฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยีผสมผสานความจริง เรื่องการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน จะต้องอาศัยอุปกรณ์ คือ สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ต เพื่อใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างน้อยกลุ่มละ 1 เครื่อง
3. ควรเพิ่มเนื้อหาในส่วนของการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาให้มากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มในส่วนของฐานการเรียนรู้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมแบบผสมผสานความจริงเรื่อง การรู้เท่าทันสื่อโฆษณา สำหรับเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยพบว่าข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรนำประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อโฆษณา มาศึกษาให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นและนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ต่อไป
2. ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ในการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระอื่นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ก้าวสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21